

Stockholm den 11 maj 2020

R-2020/0668

Till Justitiedepartementet

Ju2020/01217/L5

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 23 mars 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Komplettering av departementspromemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1) i fråga om personuppgiftsbehandling.

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till sina synpunkter avseende förslaget i den underliggande promemorian (Ds 2019:1) avseende tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek,¹ kan inte ställa sig bakom förslagen i den kompletterande promemorian om reglering av personuppgiftsbehandling i samband med tillträdesförbud. Advokatsamfundet har följande synpunkter i fråga om den föreslagna personuppgiftsbehandlingen.

Synpunkter avseende behandling av personuppgifter i de aktuella fallen

Regeringen har nu genom en ny remiss väckt frågan om behandling av personuppgifter i anslutning till butikers, badanläggningars och biblioteks hantering av beslutade tillträdesförbud.

Allmän utgångspunkt

Vid lagstiftning som avser behandling av personuppgifter är det viktigt att inte enbart bedöma vad som är ändamålsenligt för olika typer av verksamheter, utan även beakta hur den föreslagna regleringen påverkar skyddet för den personliga integriteten och andra viktiga rättigheter för individen. Det är därför av största vikt att bedöma risken för att

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 7 juni 2019 över promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1).

personuppgifter och annan känslig information sprids på ett olämpligt sätt, allt för att det grundlagsskyddade integritetsskyddet (2 kap. 6 § andra stycket RF) och den enskildes rättssäkerhet i övrigt ska kunna upprätthållas. En rimlig utgångspunkt är att automatisk databehandling ökar risken för spridning.

Inga personuppgifter är nödvändiga att behandla

I den underliggande promemorian (Ds 2019:1 s. 224 ff.) har bedömningen gjorts att några särskilda bestämmelser avseende personuppgiftsbehandling inte bör införas, eftersom butikerna, biblioteken och badanläggningarna inte bedöms ha tillräckligt starka behov av detta. Advokatsamfundet delar denna bedömning. Detta innebär således att Advokatsamfundet inte delar kompletteringspromemorians uppfattning (s. 10 andra stycket) att personuppgiftsbehandling är nödvändig för att regleringen om tillträdesförbud ska bli effektiv. Behandlingen framstår således inte som nödvändig i förhållande till den rättsliga grunden, och strider därmed mot artikel 6.1 i dataskyddsförordningen (EU 2016/679).

Uppgifter om lagöverträdelser

Genom den föreslagna lagtexten görs ingen åtskillnad mellan personuppgiftsbehandling rörande beslut om tillträdesförbud å ena sidan och uppgifter om fällande domar i brottmål och andra lagöverträdelser å andra sidan. Även om syftet är terminologiskt och lagtexten egentligen inte avser andra beslut än just tillträdesförbudet, är det av största vikt att ett eventuellt medgivande till personuppgiftsbehandling i dessa fall aldrig kan omfatta andra uppgifter än det gällande tillträdesförbudet som sådant. Eventuellt bakomliggande brottmålsdomar kan aldrig anses erforderliga utifrån personuppgiftsbehandlingens begränsade syfte.

Aktörernas IT-kompetens

Brottsuppgifter är synnerligen integritetskänsliga. Det finns anledning att beakta hur en generell möjlighet för privaträttsliga subjekt att behandla brottsuppgifter inbjuder till missbruk och kan leda till allvarliga intrång i den personliga integriteten för enskilda individer. Det kan befaras att många aktörer, exempelvis små butiker, saknar personal med tillräcklig kompetens, saknar skyddade IT-system och saknar tillräcklig kompetens för att korrekt hantera de krav som ställs på denna typ av personuppgiftsbehandling. Exempel på sådana bedömningar är vilka personuppgifter som är nödvändiga för ändamålet, vilka personuppgifter som *inte* är nödvändiga, att uppgifterna är riktiga och att tillräckligt skydd mot obehörig åtkomst till uppgifterna finns. Advokatsamfundet konstaterar i detta sammanhang att det i flertalet fall blir en ganska vid krets av personer – butiksanställda, personal hos väktare med flera – som får tillgång till uppgifterna. Detta ökar i sig risken för spridning av uppgifterna till obehöriga. Snarlika problem uppstår alltid vid personuppgiftsbehandling, men gör sig extra starkt gällande när det handlar om brottsuppgifter.

Vems personuppgifter får registreras?

Avslutningsvis, oaktat här redan lämnade synpunkter, konstaterar Advokatsamfundet att förslaget till reglering i 23 § i lag (2021:000) om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek, inte uttryckligen begränsar personuppgiftsbehandlingen av brottsuppgifter till uppgifter enbart om den individ som har fått ett beslut om tillträdesförbud.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander